

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์เนื้อหาด้านสิ่งแวดล้อมในนิตยสารสารคดี
ผู้เขียน	นางสาวดิศราพรรณ เจริญวงศ์
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สารสนเทศศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของการรับรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมในสังคมไทย โดยเลือกศึกษาพัฒนาการของบทความในนิตยสารสารคดีซึ่งถือได้ว่าเป็นสื่อที่สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงการรับรู้ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏในสังคม การศึกษานี้จะวิเคราะห์และแบ่งประเภทเนื้อหาบทความที่นำเสนอในนิตยสารสารคดี โดยศึกษาการเปลี่ยนแปลงด้านเนื้อหาและด้านกายภาพ และบทบาทในการนำเสนอความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมให้แก่สังคม ประชากรหรือหลักฐานหลักที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บทความสารคดีและบทสัมภาษณ์ในนิตยสารสารคดี ตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2528 ถึง ปีที่ 24 ฉบับที่ 288 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2552 รวม 288 ฉบับ เว็บไซต์นิตยสารสารคดี (www.sarakadee.com) และเจ้าหน้าที่ดูแลเว็บไซต์นิตยสารสารคดีจำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึก และแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่าบทความสารคดีและบทสัมภาษณ์ในนิตยสารสารคดี 24 ปี จำนวน 6,863 บทความ มีเนื้อหาที่ให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมจำนวน 1,871 บทความ คิดเป็นร้อยละ 27.26 จากจำนวนนี้มีภาพประกอบ 1,863 บทความ คิดเป็นร้อยละ 99.57 และมีการอ้างอิงจำนวน 150 บทความ คิดเป็นร้อยละ 8.02

ความเปลี่ยนแปลงเนื้อหาด้านสิ่งแวดล้อมในนิตยสารสารคดีสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ยุค ยุคแรก เป็นช่วงของการสร้างความหมายสิ่งแวดล้อมกับชีวิตและครอบครัว (พ.ศ.2528 – 2529) ยุคที่สอง บทความเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมได้เน้นการสร้างความหมายสิ่งแวดล้อมเชื่อมต่อกับสังคม (พ.ศ. 2530 -2533) ส่วนในยุคที่สามเน้นการสร้างความหมายและปฏิบัติการเพื่อสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. 2534 – 2552) ซึ่งในยุคสามถือเป็นพัฒนาการที่สำคัญมาก เนื่องจากการนำเสนอความหมายใหม่ที่ทำให้เกิดการอธิบายความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมอย่างรอบด้านและเอื้อต่อการเคลื่อนไหวเพื่อสิ่งแวดล้อม

สำหรับพัฒนาการสำคัญซึ่งทำให้เกิดการขยายการรับรู้ด้านสิ่งแวดล้อมของนิคมอุตสาหกรรมคดี ได้แก่ การจัดทำเว็บไซต์อย่างเป็นทางการนับแต่ปี พ.ศ.2541 อยู่ในรูปแบบภาษา HTML ต่อมาพัฒนาเป็นระบบการจัดการเนื้อหาแบบ CMS Php Nuke และกระดานข่าว PhpBB มีช่องทางใหม่ในเครือข่ายสังคมแทน ได้แก่ Facebook และ Twitter

ความเปลี่ยนแปลงความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมคดีถือได้ว่าเป็นบทบาทที่สำคัญที่ทำให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมบรรจุ (embedded) ให้แก่สังคม นิคมอุตสาหกรรมคดีจึงถือได้ว่าเป็นคลังความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมอย่างรอบด้าน และได้ทำให้เป็นพื้นที่สำหรับการเคลื่อนไหวเพื่อสิ่งแวดล้อม โดยทำหน้าที่ทั้งการประชาสัมพันธ์และรณรงค์จัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และที่สำคัญทำให้เปลี่ยนความหมายและคุณค่าเรื่องสิ่งแวดล้อมกับคนในสังคม

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a detailed illustration of an elephant standing and facing left. The elephant is surrounded by a decorative border. The text "CHIANG MAI UNIVERSITY 1964" is written in a circular path around the elephant. There are also floral motifs on either side of the elephant.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title	Content Analysis of Environment in <i>Sarakadee</i> Magazine
Author	Miss Ditsarapan Jarernvong
Degree	Master of Arts (Information Studies)
Thesis Advisor	Associate Professor Dr.Attachak Sattayanuruk

ABSTRACT

This research aims to analyse, study and classify category of contents in *Sarakadee* Magazine and to study the Magazine as a role of media in carrying the environmental perception to the society. The scope of this study contains the articles and interview summarised from published *Sarakadee* magazines Vol. 1 (February 1985) to Vol. 288 (February 2009), as well as electronic articles via <http://www.sarakadee.com> and interview conducted with open-ended questions to a webmaster of <http://www.sarakadee.com>.

The result of the study found the 24-year *Sarakadee* Magazines with 6,863 articles, comprise 1,871 environmental-perception articles or as 27.26 percent. It was found that there were 1863 articles with illustrations which represented 99.57 percent and among these articles, there were 150 articles with references or it was 8.02 percent.

Development of environmental content in *Sarakadee* magazines can be divided into three major eras. The first era (1985-1986) mostly mentioned about environment in general life and family, while the second era (1987-1990) emphasized on environmental issues in wider area, for examples public and society. The third-era (1991-2009), more various environmental issues have been mentioned which facilitated the movements for the environment.

For the physical contents of the *Sarakadee* Magazine, beside of on-shelf magazine, the electronic media via website was launched since 1998 under HTML format, then added CMS Php Nuke and PhpBB web board, and new additional social networks which are Facebook and Twitter.

The study found that *Sarakadee* magazine has played an important role in bringing knowledge about environment to the society, being as an environmental knowledge storage in all

aspects as well as being as the movement for environment and acting as public relations and advocacy activities on the environment, in addition implanting the environmental value to the society.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved